

Про затвердження Положення
про електро – та дизель-поїзди
підвищеного комфорту.

З метою поліпшення якості обслуговування пасажирів і підвищення доходів від перевезень

Н А К А З У Ю

1. Затвердити та ввести у дію з 20.02.04 року Положення про електро- та дизель-поїзди підвищеного комфорту (Додається).
2. Начальнику Головного управління локомотивного господарства М.І. Сергієнку:
  - 2.1. Довести цей наказ до відома начальників залізниць України, причетних головних управлінь, управлінь Державної адміністрації залізничного транспорту України.
  - 2.2. Визначити загальний тираж та передати Управлінню справами для тиражування текст даного Положення.
3. Начальнику Управління справами Грущаку І.М.:
  - 3.1. Організувати тиражування даного Положення у необхідній кількості примірників.
  - 3.2. Забезпечити розсилку даного Положення після його тиражування на залізниці.
4. Начальникам залізниць та відповідних служб:
  - 4.1. Організувати вивчення даного Положення і перевірку знань причетних працівників.
  - 4.2. Забезпечити приведення документів залізниць у відповідність до вимог цього наказу та даного Положення.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Генерального директора Укрзалізниці Лашка А.Д.

**Міністр транспорту України –
Генеральний директор Укрзалізниці**

Г.М. Кірпа

**МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНА

наказом Укрзалізниці

від 01.12.2003 р. за № 296-Ц

ЦТ –0075

**ПОЛОЖЕННЯ
про електро- та дизель-поїзди підвищеного комфорту**

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Технічні вимоги до вагонів поїзда	3
3. Вимоги до обслуговуючого персоналу поїзда	4
4. Вимоги щодо підготовки поїзда до рейсу	5
5. Організація посадки пасажирів у вагон поїзда	6
6. Інформація для пасажирів у салонах вагонів	6
7. Обслуговування пасажирів на шляху прямування	6
8. Порядок атестації поїзда підвищеного комфорту.....	7
А Т Е С Т А Т.....	9
А К Т.....	10

1. Загальні положення

1.1. Положення про електро- та дизель-поїзди підвищеного комфорту (далі Положення) поширюється на всі електро- та дизель-поїзди типової або спеціальної конструкції, які курсують залізничними лініями загального користування в межах України.

1.2. Поїзди у своєму складі можуть мати вагони першого, другого та третього класу. Класність вагона визначається в залежності від рівня технічної оснащеності і обслуговування та у відповідності із цим Положенням.

1.3. Вартість проїзду в поїздах визначається за тарифами, затвердженими відповідно до чинного законодавства.

2. Технічні вимоги до вагонів поїзда

2.1. Технічний стан вагонів, які входять до складу поїздів, повинен відповідати технічним умовам, викладеним в порядку узгодження, затвердження та реєстрації технічних умов (ТУ) на продукцію для залізничного транспорту України та конструкторської документації, погодженої та затвердженої Укрзалізницею у встановленому порядку.

Основні технічні вимоги, які пред'являються до вагонів поїзду підвищеного комфорту:

2.2.1. Біля вхідних дверей робочого тамбуру з обох боків наноситься зазначення класу та номер вагона;

2.2.2. На вікнах головного та хвостового вагонів з обох боків поїзда наноситься номер поїзду;

2.2.3. З обох боків кабіни машиніста головного та хвостового вагонів вивішуються покажчики маршруту прямування поїзду, які підсвічуються;

2.2.4. У кожному вагоні повинні бути вивішені таблички з інформацією про розклад руху поїзда, вартість платних послуг, витягами з правил проїзду, пожежної безпеки. У моторвагонних поїздах підвищеного комфорту може бути надана й інша інформація, у тому числі рекламного характеру.

2.2.5. В салонах вагонів повинні застосовуватися піктограми з зображеннями особливих місць, місць розташування вогнегасників та інші. Розміри та місце розміщення відображені у конструкторській документації на цей тип вагона.

2.3. Вагони поїзда повинні бути модернізовані чи виготовлені згідно діючих нормативних документів, встановлених стандартів та обладнані:

2.3.1. Першого класу - м'якими одиночними кріслами, столами, аудіо- та відеоапаратурою;

2.3.2. Другого класу м'якими двомісними і тримісними кріслами;

2.3.3. Третього класу - напівм'якими або іншими типовими диванами.

2.4. Один з вагонів поїзду може обладнуватись баром чи буфетом з оснащенням відповідно до вимог діючих Державних санітарних правил. Асортиментний перелік харчових продуктів, дозволених для реалізації в барах чи буфетах, повинен бути погоджений з установами Державного санепіднагляду.

2.5. Поїзд комплектується аварійною аптечкою та аптечкою поточного споживання з набором медикаментів згідно переліку, затвердженого Головним управлінням медичних закладів Укрзалізниці, та санітарними носилками, які зберігаються у бригадира поїзда.

2.6. Всі вагони незалежно від класу обов'язково обладнуються та комплектуються:

2.6.1. Полицями для ручної поклажі згідно з конструкцією вагона;

2.6.2. Зв'язком "ПАСАЖИР-МАШИНІСТ";

2.6.3. Засобами пожежегасіння у відповідності до діючих норм і технічного паспорту;

2.6.4. Засобами для прибирання вагонів;

2.6.5. Спеціально виділеним місцем для провідника;

2.6.6. Системами освітлення, опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, які відповідають вимогам діючих санітарних норм та правил освітлення, температури та чистоти повітря незалежно від зовнішніх умов;

2.6.7. Гачками або вішалками для верхнього одягу;

2.6.8. Санвузлами, які відповідають діючим санітарно-технічним вимогам; (окремі вагони поїзда загальною кількістю у відповідності до встановлених норм);

2.6.9. Килимовими доріжками на синтетичній основі підвищеної якості зі строком використання для вагонів 1 класу на більше двох років та, для вагонів 2 класу – на більше 5 років;

2.6.10. Матер'яними шторами на вікна;

2.6.11. Інвентарем: бачками для йоржів, йоржами, відрами з маркуванням, ліхтарями сигнальними (для головного та хвостового вагонів), рукавицями гумовими, ганчіркотримачами;

2.6.12. Засобами для дезинфекції, чищення, миття, інвентарем для прибирання, які мають дозвіл до використання Центральної санітарно-епідеміологічної станції на залізничному транспорті, милом господарським, озонаторами (вагони із санвузлами), туалетним милом (вагони із санвузлами), папером туалетним (вагони із санвузлами);

2.6.13. Іншим обладнанням і пристроями у справному стані згідно технічного паспорту заводського виготовлення.

2.7. Всі автоматичні двері тамбурів вагонів повинні мати пристрої для утримання їх у закритому стані.

3. Вимоги до обслуговуючого персоналу поїзда

3.1. Обслуговуючий персонал, закріплений за даним поїздом, складається із провідницьких та локомотивних бригад, особовий склад яких визначається та затверджується керівником структурного підрозділу підприємства до якого приписаний цей поїзд. У відповідності із діючими угодами залізниці із Управлінням внутрішніх справ на транспорті поїзд супроводжується працівниками міліції.

3.2. Локомотивна бригада поїзду підвищеного комфорту повинна дотримуватись діючих нормативних документів по колу своїх обов'язків.

3.3. Поїзні бригади складаються з провідників пасажирських вагонів моторвагонного рухомого складу (далі – Провідник) із розрахунку один провідник на один вагон поїзду підвищеного комфорту, працівника бару (буфету). Основним документом, який обумовлює права та обов'язки провідників є Інструкція провідника пасажирського вагона моторвагонного поїзда.

Поїзну бригаду очолює бригадир поїзду, який несе керівні функції, вимагає дотримання від інших працівників поїзної бригади діючих нормативних документів.

3.4. Працівник поїзної бригади повинен знати по колу своїх обов'язків та дотримуватись вимог:

- 3.4.1. Правил технічної експлуатації залізниць України;
- 3.4.2. Інструкції з сигналізації на залізницях України;
- 3.4.3. Інструкції провідника пасажирського вагона моторвагонного поїзда;
- 3.4.4. Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України;
- 3.4.5. Правил внутрішнього трудового розпорядку в депо;
- 3.4.6. Інструкції із забезпечення пожежної безпеки на локомотивах та МВРС, Правил пожежної безпеки на залізничному транспорті та Інструкції про порядок дій працівників залізничного транспорту при виявленні і гасінні пожеж у рухомому складі;
- 3.4.7. Діючих нормативних актів з охорони праці;
- 3.4.8. Інструкції з експлуатації та технічного обслуговування МВРС;
- 3.4.9. Діючих Державних санітарних правил;
- 3.4.10. Правил поведінки громадян на залізничному транспорті;
- 3.4.11. Кодекс України про адміністративні правопорушення стосовно відповідальності за порушення правил, встановлених на залізничному транспорті.

3.4.12. Рекомендацій з надання першої медичної (долікарської) допомоги;

3.5. Працівник поїзної бригади сприяє у забезпеченні безпеки пасажирів та схоронності їх ручної поклажі, здійснює контроль за виконанням пасажирами правил перевезень, поведінки, дотриманням норм перевезення ручної поклажі, правил безпеки тощо.

3.6. При виконанні посадових обов'язків, пов'язаних із обслуговуванням пасажирів, всі члени поїзної бригади повинні бути у форменому одязі встановленого зразка індивідуального пошиття, мати при собі службові посвідчення що розташовані у ламінованих картках і закріплені на верхньому одязі.

Під час виконання прибирання у салонах вагонів, туалетах провідники повинні бути у халаті темного кольору і робочих або гумових рукавицях.

3.7. Бригадир поїзда повинен мати на робочому місці всю необхідну документацію, згідно якої надаються послуги, пов'язані з перевезенням пасажирів.

3.8. Для забезпечення контролю за роботою поїзних бригад керівником підприємства, до якого приписаний поїзд, призначається відповідальна особа – інструктор (інструктора), у кількості відповідно вимог штатного розкладу.

4. Вимоги щодо підготовки поїзда до рейсу

4.1. Підготовка поїзда повинна проводитись спеціалізованими бригадами у відповідності з діючими нормативними документами, технологічним процесом та санітарними правилами підготовки і екіпіровки поїзда до рейсу.

4.2. Із депо поїзд видається технічно справним, повністю екіпірованим, після виконання комплексу робіт по технічному обслуговуванню та санітарно-технічній обробці.

4.3. У відповідності із довжиною дільниць обслуговування в разі необхідності передбачається додаткове екіпірування поїзда в пунктах обороту.

4.4. Для комплектування наборів харчування повинні використовуватись продукти в індивідуальній упаковці і дрібній промисловій розфасовці у відповідності з сертифікатом відповідності та дотриманням строків реалізації.

4.5. До часу запрошення пасажирів до вагону повинні бути встановлені маршрутні покажчики, вивішені номери вагонів, заслані доріжки, на дверях службового купе вивішена із прізвисьмом чергового провідника, зачинені та заблоковані вихідні автоматичні двері, окрім дверей, через які здійснюватиметься посадка пасажирів.

5. Організація посадки пасажирів у вагон поїзда

5.1. Поїзд повинен подаватись для посадки пасажирів у відповідності із розкладом руху поїздів з дотриманням часу зупинок на проміжних станціях.

5.2. Провідник вагона повинен контролювати посадку пасажирів відповідно до вимог Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України, не допускаючи конфліктних ситуацій. Кількість пасажирів у вагоні повинна бути не більше кількості місць, призначених для продажу квитків.

5.3. Після відправлення провідники вагонів повинні перевірити проїзні документи пасажирів та доповісти бригадиру поїзда порядком, встановленим на підприємстві, про наявність вільних місць в закріпленому вагоні.

6. Інформація для пасажирів у салонах вагонів

6.1. У вагонах для пасажирів повинна бути інформація:

- Правила проїзду пасажирів у поїздах;
- Обов'язки провідника вагона при обслуговуванні пасажирів;
- Пам'ятка пасажирів з правил пожежної безпеки;
- Схема маршруту прямування поїзду, розклад руху;
- Місце знаходження санвузлів у поїзді із зазначенням меж санітарних зон, а також вагонів, обладнаних баром чи буфетом;
- Репродукції, які відтворюють визначні місця за маршрутом прямування поїзду;
- Адреса підприємства приписки поїзду та вищестоящої організації;
- Витягом із санітарних правил щодо вимог до забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя пасажирів на шляху прямування поїзда;
- Інша інформація, у тому числі рекламного змісту.

7. Обслуговування пасажирів на шляху прямування

7.1. Під час поїздки пасажирів у відповідності до діючих Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України можуть бути надані відповідні послуги або інформація.

7.2. Після проведення перевірки проїзних документів пасажир має право безперешкодно перейти до вагону, обладнаного баром або буфетом (в разі його

наявності в поїзді) з обов'язковим поверненням на посадочне місце після отримання послуг.

7.3. Санвузлами (туалетами) пасажиру дозволяється користуватись тільки поза межами санітарних зон, у відповідності до Державних санітарних норм.

7.4. При зверненні пасажира за медичною допомогою, провідник вагона повинен надати необхідну долікарську допомогу. При необхідності, провідник через локомотивну бригаду викликає на найближчу станцію швидку медичну допомогу.

7.5. За вимогою пасажира поїзною бригадою надається книга скарг та пропозицій. Порядок вирішення конфліктних ситуацій зумовлюється в Правил перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України. При їх виникненні негайно ставиться до відома бригадир поїзду.

8. Порядок атестації поїзда підвищеного комфорту

8.1 Поїзд може бути призначеним до курсування після отримання Атестації, зразок якого наведено в Додатку 1.

8.2. Заяву на проведення атестації поїзда подають на ім'я начальника залізниці, якщо поїзд буде курсувати в межах однієї залізниці, або на ім'я Генерального директора, якщо поїзд буде курсувати в межах двох і більше залізниць.

8.3. Разом із заявою подаються:

8.3.1. Пояснювальна записка з підтвердженням відповідності поїзда даному Положенню;

8.3.2. Технічні умови до процесу надання послуг у вагоні (поїзді), які зареєстровані у порядку, що визначено відповідним державним стандартом;

8.3.3. Список закріплення за вагонами працівників поїзної бригади та локомотивних бригад із зазначенням їх класу, освіти, стажу роботи по спеціальності;

8.3.4. Акт перевірки стану зв'язку "Пасажир – Машиніст";

8.3.5. Акт перевірки санітарного стану кожного вагона в тому числі і санвузлів;

8.3.6. Акт перевірки технічного стану вагонів на відповідність вимогам, визначеним даним Положенням, технічними умовами та конструкторською документацією на ці вагони;

8.3.7. Акт перевірки засобів пожежегасіння;

8.3.8. Акт перевірки наявності засобів для надання першої медичної допомоги;

8.3.9. Фотографії вагонів підвищеного комфорту та загального виду поїзда;

8.3.10. Відповідні угоди на постачання продукції харчування та надання послуг.

8.4. На підставі поданої заявки начальник залізниці (Генеральний директор Укрзалізниці) призначає комісію. Комісію очолює заступник начальника залізниці (начальник Головного управління локомотивного господарства або його заступник). До складу комісії включаються представники локомотивної та пасажирської служб, санітарного і пожежного нагляду, керівник підприємства (структурного підрозділу), до якого приписано поїзд. Результат комісійної перевірки оформляється актом атестації. (Додаток 2).

8.5. На підставі акту начальник залізниці (Генеральний директор Укрзалізниці) підписує Атестат про присвоєння поїзду категорії підвищеного комфорту з визначенням вагонам відповідного класу відповідно до зразка, наведеного в Додатку 1.

8.6. Порядок надання інформації щодо періодичності курсування та порядку продажу проїзних документів на атестований та введений до експлуатації поїзд надається відповідно до діючих нормативних документів.

8.7. Планова переатестація вагонів поїзда проводиться після проведення капітального або поточного ремонту в обсязі ПРЗ.

8.8. До переатестації керівник підприємства (структурного підрозділу) приписки поїзду зобов'язаний підтримувати вагони в повній відповідності вимогам даного Положення.

8.9. Підприємство приписки поїзда в період між атестаціями повинно проводити періодично технічний нагляд за дотриманням вимог цього положення. Періодичність проведення атестації встановлюється не менше ніж один раз на рік.

8.10. При наявності скарг пасажирів, зауважень місцевих органів влади, або звернення органів санітарного і пожежного нагляду обов'язково призначається позапланова перевірка.

8.11. При невідповідності поїзда вимогам даного Положення, встановленого при періодичних перевірках або позачергової атестації, керівник підприємства (структурного підрозділу) залізниці повинен негайно розглянути зауваження, усунути недоліки та повідомити заявника в термін відповідно до законодавства України. При не усуненні недоліків протягом 20 днів Головне управління локомотивного господарства чи Головне пасажирське управління направляє начальнику залізниці подання про позбавлення конкретних вагонів класності підвищеного комфорту.

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ
(Найменування залізниці)

№ _____

“ ____ ” _____ 20__ р.

А Т Е С Т А Т

про присвоєння поїзду № _____

сполученням _____

категорії електро (дизель-) поїзда підвищеного комфорту

На підставі акту комісії від _____ за № _____ (у т. ч. вагони № _____) який приписаний до локомотивного депо _____ залізниці відповідає вимогам “Положення про електро та дизель-поїзд підвищеного комфорту”.

Поїзду встановлюється назва “ _____ ”

Начальник залізниці
(Генеральний директор Укрзалізниці)

_____

печатка

А К Т

“ _____ ” _____ 20__р.

(місто)

Ми, що нижче підписалися:

Голова комісії - (посада, прізвище ім'я)

члени комісії: - (посада, прізвище ім'я)

діючи на підставі наказу Мінтрансу від _____ за № _____ __ провели огляд вагонів поїзда № _____ сполученням приписаного до локомотивного депо _____ залізниці і перевірку відповідності їх Положенню про електро - та дизель-поїзди підвищеного комфорту.

Визнали, що вагони №№ _____ відповідають вимогам “Положення” і їм може бути присвоєна категорія

_____ класу з коефіцієнтом фірмовості _____ вагонам №№ _____

_____ класу з коефіцієнтом фірмовості _____ вагонам №№ _____

_____ класу з коефіцієнтом фірмовості _____ вагонам №№ _____

фірмовою назвою поїзда “ _____ ”

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____
